

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomiky

Teze diplomové práce

**Výběr cla a nepřímých daní celní správou před a po
vstupu ČR do EU**

Petra Veselá

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn:

Dnem 1. 5. 2004 vstoupila Česká republika (ČR) do Evropské unie (EU). Asi žádného jiného orgánu státní správy se vstup do EU nedotkl tolik, jako Celní správy ČR. Celní správa prošla složitým procesem transformace. Změnil se rozsah i způsob vykonávaných činností. Po vstupu do EU získala celní správa řadu nových kompetencí. Vstupem do EU se změnil nejen způsob, ale i výše vybraného cla, daně z přidané hodnoty a spotřebních daní. Přes mnohé významné změny v činnostech celní správy, zůstává tento orgán důležitým správcem daní a odvádí do rozpočtu ČR nezanedbatelnou částku peněz.

Klíčová slova: Nepřímé daně, clo, Celní správa ČR, veřejná správa, Evropská unie, spotřební daně, daň z přidané hodnoty

Cíl a metodika práce:

Cílem této diplomové práce je zhodnocení podílu vybraného cla, daně z přidané hodnoty a spotřebních daní před a po vstupu České republiky do Evropské unie. Základním předpokladem této práce je tvrzení, že objem vybraného cla a DPH celní správou, je po vstupu ČR do EU nižší a objem vybraných spotřebních daní je vyšší, než před vstupem ČR do EU. Tento výrok bude v závěru práce potvrzen či zamítnut. Součástí této práce je analýza vývoje vybraných daní a cla Celní správou ČR v letech 1993 – 2013. V diplomové práci bude vyhodnoceno, jaký dopad měly tyto změny na výši vybraných daní a cla.

Teoretická část této práce je věnována stručné charakteristice veřejné správy, české daňové soustavě, clu a jednotlivým daním, které vybírá Celní správa ČR. Vlastní práce podrobněji specifikuje změny, které nastaly v celní správě po vstupu do EU. Tato část práce je analytická. Je založena na využití primárních a sekundárních dat. Primární data jsou získána především z interních finančních výkazů celní správy z let 1993 – 2013. V diplomové práci je provedena komparace těchto získaných dat, konkrétně vybraného DPH, spotřebních daní a cla. Jsou zde analyzovány statistické výsledky těchto daní a cla celní správou v jednotlivých letech 1993 – 2013. V této diplomové práci jsou vytvořeny a interpretovány časové řady v rozmezí dvaceti let u jednotlivých vybraných daní a cla. V závěru práce jsou vyhodnoceny poznatky získané z analýzy výběru cla a daní celní správou před a po vstupu ČR do EU, konkrétně v letech 1993 – 2013. V této části jsou uvedeny výsledky, kterých se podařilo dosáhnout. Pro formulování závěrečných zjištění byla použita syntéza dat.

Vlastní text:

Tato diplomová práce se zabývá výběrem nepřímých daní a cla před a po vstupu ČR do EU. Celní správa je důležitou součástí státní správy a její příjmy jsou významnou složkou státního rozpočtu České republiky. Vstup ČR do EU, který znamenal zapojení ČR do jednotného trhu EU, měl přímé dopady na činnost celní správy. V důsledku rozšíření EU došlo ke zrušení pravidelných celních kontrol na pozemních hranicích České republiky, byl nutný přechod

na aplikaci jednotných celních předpisů EU a celní správa musela převzít mnoho nových kompetencí. Celní správa získala kompletní správu spotřebních a ekologických daní a vykonává řadu nových úkolů. Například kontrolu zaměstnávání cizinců, kontrolu v oblasti silniční dopravy, výkon dělené správy a mnoho dalších.

Vstup do EU ovlivnil i způsob provádění původních činností, které celní správa vykonávala. Změnila se správa a tudíž i výše vybraných spotřebních daní, daně z přidané hodnoty, ale i cla.

Závěr:

Vstup ČR do EU, který znamenal zapojení ČR do jednotného trhu EU, měl přímé dopady na činnost celní správy. Celní správa (CS) prošla zásadní transformací, která ovlivnila podobu a rozsah vykonávaných činností.

Z provedené analýzy statistických dat celních příjmů v letech 1993 – 2013 vyplývá, že po vstupu ČR do EU došlo k poklesu objemu vybraného cla a daně z přidané hodnoty. Na druhou stranu došlo ke zvýšení objemu vybraných spotřebních daní. Za pokles vybraného cla mohou především tyto tři faktory: snižování celních sazeb, bezcelní obchod mezi zeměmi EU a odvod 75 % z částky vybraného cla do rozpočtu EU, což je důsledkem přípravy a následného přistoupení ČR do EU.

Za pokles daně z přidané hodnoty mohou především tyto dva aspekty. Prvním byl, stejně jako u příjmů ze cla, vstup ČR na jednotný vnitřní trh, kdy byla CS správcem DPH pouze u dovozu zboží ze třetích zemí. Dalším důvodem snížení vybraného DPH byl přechod správy DPH z dovozu do působnosti finančních orgánů. Od 1. 1. 2005 zůstává CS správcem této daně pouze v případě, kdy daňová povinnost při dovozu zboží vznikne neplátcí DPH.

Nárůst objemu vybraných spotřebních daní Celní správy ČR je způsoben rozšířením kompetencí celní správy v oblasti spotřebních daní. Od roku 2004 vykonávají kompletní správu spotřebních daní celní úřady. Do roku 2003 vykonávaly správu této daně územní finanční orgány, s výjimkou dovozu vybraných výrobků

Vyšších příjmů ze cla, DPH, ale především ze spotřebních daní (u kterých dochází k nejčastějším únikům) by mohla celní správa dosáhnout zvýšením počtu kontrol, které by zabránily daňovým únikům. Neustále dochází k novým a nezanedbatelným daňovým podvodům, které dosahují částky i několik miliard Kč. Ovšem zvýšení počtu těchto kontrol je nejen časově, finančně, ale i personálně náročné. K vyšší efektivitě výběru daní by také přispěla intenzivnější spolupráce s ostatními orgány státní správy a vyšší množství kontrol prováděných v součinnosti s těmito orgány. V současné době již úspěšně funguje tzv. tým „KOBRA“, kterou tvoří policisté, celníci a specialisté finanční správy. Tyto součinnostní akce bývají velmi úspěšné. Dosud pracovaly jednotlivé orgány samostatně, ovšem díky spolupráci dochází k vyměňování důležitých informací mezi jednotlivými orgány státní správy a tím i k vyšší efektivitě výběru daní a cla.

Seznam použitých zdrojů:

JANATKA, F. A KOL., *Obchod v rámci Evropské unie a obchodní operace mimo členské země EU*. Praha: Aspi, 2004. 295 s. ISBN 80-7357-006-8.

KÁRNÍK, M., *Clo a celní politika od A do Z*. 1. vyd. Olomouc: ANAG, c2012. 303 s. ISBN 978-80-7263-779-9.

MATOUŠEK, P., a SABELOVÁ, L., *Clo: výklad je zpracován k právnímu stavu ke dni 1. 3. 2007*. Vyd. 1. Praha: ASPI, 2007. 480 s. ISBN 978-80-7357-263-1.

PIKNA, B., *Vnitřní bezpečnost a veřejný pořádek v evropském právu: (oblast policejní a justiční spolupráce)*. 4., doprac., konsolidované vyd. Praha: Linde, 2007. 511 s. ISBN 978-80-7201-686-0.

STEHLÍK, V., HAMULÁK, O., PETR, M., *Praktikum práva Evropské unie: vnitřní trh: teoretické základy, judikatura, praktické příklady*. Vyd. 1. Praha: Leges, 2011. 284 s. ISBN 978-80-87576-09-0.